

Faqciengz Ndinghoengz

□ Daut Liginz sij Moz Liujgvei hoiz

Cincaeux mbwn caengz laep, daxmeh couh ndaem gyaj liux lo, neix dwg seizhaeuh de ceiꝑ maqmuengh, de gaenq baeg ndaeꝑ hwet naet din in, hoeng de vanzlij mbouj miz saek di ngeizvaeg, cigsoh byaij roengz ndaw naz ranznden bae bang gyoengqde ndaem naz. Couh yaek mbwn laep, naz ranznden hix mbouj miz banhƿap ndaem liux. Neix dwg aen gihvei gig dinj daxmeh caeuq mehmbwk ndaw mbanj gyaoulouz, daxmeh daiq dwk singdiuh ndaw rungh gagmiz youq ndaw rumz nit gangjvah, gangj ndaeꝑ dingzdingz duenhduenh. Bohmeh gangj vah cungj daiq miz singdiuh ndaw rungh gagmiz, ciengzseiz deng vunz ndaw mbanj riu. Hoeng daxmeh vanzlij gangj mbouj dingz, lumj boux vunz deng vah mbaet ndaeꝑ yaek dai mbwq nei. Gyoengq mehmbwk youq ndaw rumz haemh nitliuliu haenh daxmeh ndaem naz vaiq youh ndei, daxmeh laihnaeuz swħgeij ndaeꝑ baengh neix yungz haeuj ndaw gyoengqde bae, hoeng, dang daxmeh ndaem gyaj ndaw fwnꝑz liux, hwnj naz bae swiq din, cij ƿatyienh vunzwnq senq byaij gyae lo, dongx cungj mbouj dongx saek coenz. Daxmeh ndwn youq gyangdoengh rumz nit cihuhu, moengj raixcaix.

Gou roxyiuj cungj gamjsouh haenx. Ranz dou gwnz faqciengz gyanghongh miz giz daegbied daemq ndeu, haenx dwg gou caeuq daegnuengx caij gwnz aendaengq bi dem bi boemz youq gwnz faqciengz nod okdaeuj. Daxboh mbouj hawj dou liz de daiq gyae, dou couh boemz youq gwnz faqciengz, yawj aenmbanj rog ciengz, lwgda dou riengz nauhyied ndaw mbanj ningdoengh, ndawsim cungj dwg gij baksieng deng gekliz sieng ok.

Daxmeh hainduj daiq dou deuzliz. Nyaengq liux hong naz, de couh vit roengz daengx cang haeux caeuq daengx gyanghongh duzgaeq duzbit, beng song lwgnyez gipmuengz byaij hwnj gwnz diuzroen namh nding ok mbanj bae. Dou sien naengh banci daengz Nazboh Cin, caiq bin sam aen buenq cung daeuz lohbya bae aen mbanj rungh heuhguh Yi’anh ndeu, gizhaenx miz goeng buz daxmeh, lij miz gyoengq doih seiz lwgnyez duh de. Haenx dwg lohbya caencingq, goengqbya sangsang youh lingq–langh, diuz lohrin yaep sang yaep daemq, gvangq cij gaeuq vunz caij faj din ndeu ndwi. Itloh daegnuengx cungj deng dub song sam baez, nyaenx mbouj ndaeꝑ daejnganga, singdaeꝑ cienz heux youq ndaw gyoengqbya. De byaij mbouj doengh lo, aeu vunz aemq.

Daxmeh dauq daengz Yi’anh, gveng gou caeuq daegnuengx hawj goeng buz de liux, couh gipmuengz buet bae ra gyoengq doih. Dou ciengzseiz daengx ngoenz daengx ngoenz yawj mbouj raen de, de gipgip muengzmuengz dauqma gwnhaeux, youh gipgip muengzmuengz ok dou bae cunzranz, lumjnaeuz nyaengq gienh saeh youggaenj ndeu. Moix baez daxmeh dauq daengz aen mbanj cingjhaex cungj mbouj miz caeuq deng gyoengqbya humx neix, de couh bienqbaenz boux vunz sim’angq beizheiq unqswnh ndeu.

Gou caeuq daegnuengx vanzlij sim fwz, diegseng daxmeh doiq dou song vunz daeuj gangj engqgya najseng, vunz gizneix lienz singdiuh gangjvah hix caeuq dou mbouj doxdoengz, gyoengq lwgnyez bi daengz haemh cungj loh din haenx, engq dwg dawz dou dangguh doxgaiq siuj raen daeuj yawj. Ndaw rungh ngoenz gwn sam can, cungj gwn duhmeuz dumq caeuq souh haeuxyangz, caeuz gwn vanj souh haeuxyangz mbouj saw mbouj gwd ndeu roengzbae, ciengzseiz daengz gyanghwnz couh nyoh dwk mbonq lo. Mbouj miz dienh, raemx aeu daengz aen gamj liz ndaeꝑ gig gyae ndeu bae rap daeuj, raemx swiq byaek liux aeu laebdaeb swiq din, caiq dauj bae gueng duzvaiz. Gyanghaemh, ninz youq laj gyoengqbya caemrwgrwg, sawqmwh siengj daengz daxboh, de youq ndaw ranz itdingh engqgya sim fwz ba?

Sim fwz, bienqbaenz cungj bingh ndeu, goemq

早春的天色尚未尽晚，母亲就把秧苗插完了，这是她最盼望的时刻，她已经累得腰酸腿疼，还是毫不犹豫蹬进邻人眼看黑了天也无法插完的秧田里帮忙。这是母亲得到片刻和本村女人交流的机会，她带着山区腔调的话语在寒风中七零八落。父母说话的山区腔调常常遭村人笑话。但她还是说个不停，像一个被话语憋坏的人。那些女人在瑟瑟晚风中夸赞她插秧的手艺好，母亲以为以此能融入这个新环境，然而干完活上田洗脚，别人早就远走了，连个招呼都不打。她站在寒风料峭的田野上，脸上带着迷路般的表情。

我知道那种滋味。我们家院墙有一处特别低矮，那是我和弟弟常年踩在凳子上趴在上面磨蹭出来的。父亲把我们拴在他的视线之内，我们趴在墙头，看院墙之外的村庄，我们的目光跟随村庄的热闹跳跃，内心灌满被疏离的硬生生的伤。

母亲开始带我们逃离。墙红的农活忙完后，她撤下满仓的粮食和满院的鸡鸭，拉扯两个孩子，步履匆忙走在出村的赤红色泥土路上。我们先坐班车到那坡镇，然后再爬三个半小时山路去一个叫玉安的山区村庄，那里居住着母亲的祖父母，以及她小时候的伙伴。那是真正的山路，座座陡峭的高山，一条只落得下脚掌的台阶路忽上忽下。一路上弟弟总要被揍两三四，嘹亮的哭声在庞大的群山里跌跌撞撞。他走不动，需要背。

母亲回到玉安，把我们姐弟俩扔给她的祖父母，便迫不及待地跑去找她的伙伴们了。我们常常一整天见不到她，她急匆匆回来吃饭，又急匆匆去串门，仿佛忙一件重要的事情。每次回到这个高山环抱的连茅坑都没有的村庄，母亲就变成一个快活而脾气温和的人。

我和弟弟依旧孤单，母亲的生养之地于我们而言更为陌生，这里的人连说话的调子都和我们不一样，经年赤脚的娃娃们简直把我们当成稀罕物来瞧热闹。山里一日三餐均是炖猫豆送玉米粥，晚饭一碗不稀不稠的玉米粥下去，通常半夜就尿床了。没有电，水要到很远的一个山洞去挑回来，洗菜的水就接着洗脚，然后倒去喂牛。夜晚，躺在静悄悄的群山下，突然想到父亲，他在家里一定更孤单吧？

孤单，变成一种病，侵袭我们一家人。母亲无数次带着我们逃离赤红色的屯子，又无数次返回。逃离成为我童年和少年时代最深刻的印象和感受，它和赤红的颜色一样，烙在我幼小的心灵里，潜伏在我的血液

记忆

1999年，师范毕业后，生命的际遇把我带到那坡县，成为一所乡下中学的英语老师。这个坐落在狭长山谷里的边陲小县其风貌和风情完全不同于田阳县。田阳平展酷热，山的模糊轮廓遥在天际，春秋模糊，树木常绿，很难从大自然的容颜上辨别四季更迭。人的性情大概也因为常年的高温而干脆得近乎简单粗暴。那坡县四季分明，开门即山，冬穿棉夏穿单有板有眼轮换，其人看起来也比平原地区本分婉转得多。那坡县距田阳县差不多三百公里，那时只有四级路，沿途要经过两个山区县，无数个挂在公路边的村屯。假如碰上阴雨天，从田阳县坐班车前往那坡县，在积水坑上的四级路上从晨曦微亮走到暮色苍茫是常有的事情。

我舒了一口气。赤红的颜色，假如我不高兴，可以一整年不必见了。那时我十八岁，9月份离开田阳县时，我记得离十九岁还有七个多月。1999年，墙红其实已经没有太多的红土坯房了，村里开始建起一种俗称“千房”的红烧砖瓦房，把它叫“千房”，是因为这种房子造价并不足万，花个七八千算起得上很讲究了。屋墙依然是赤红色的，红烧砖头嘛，但质地看起来要比红土坯房坚固美观得多。

(3)

daengx ranz dou hwnjdaeuj. Daxmeh mbouj rox geijlai baez daiq dou deuzliz aen mbanj ndinghoengz neix, youh mbouj rox geijlai baez dauqma. Seiz lwgnyez caeuq seiz lwgnyezhung duh gou, deuzliz bienqbaenz cungj yaenqsiengq caeuq gamjsouh ndeu, de caeuq saek ndinghoengz ityiengh, log youq ndawsim nienzgeij nomj gou, bomzyo youq ndaw lwed gou.

Ndaeꝑgeiq

1999 nienz gou swħfan bizyez, gij sengmingh gangj mbouj cingcuj haenx hawj gou daeuj daengz Nazboh Yen, guh boux yinghyij lauxsae yangh cunghyoz ndeu. Aen yienh iq henzguck neix diegyouq ndaw lueg raezgaeb, gingjsaek funghcingz caeuq Denzyangz Yen di ndeu cungj mbouj ityiengh. Denzyangz Yen dieg bingz dienheiq hwngq, goengqbya sang daengj youq gokmbwn, yawj mbouj daiq cingcuj, seizcin seizcou faen mbouj daiq ok, gofaex ciengzseiz mwncupcup, gig nanz daj saek roxnaeuz yienghceij doenghgo faenbied ok seiqgeiq bienqvaq. Singgwz vunz Denzyangz hix aenvih bi daengz haemh cungj hwngq bienq ndaeꝑ riengjretret. Nazboh Yen seiqgeiq mbouj doxdoengz, hai dou couh ndaeꝑ raen goengqbya sang, seizdoeng daenj buhmienz seizhah daenj buhbeu, seiqgeiq faen ndaeꝑ gig cuncuj, singgwz vunz hix beij vunz diegbingz lai unqswnh. Nazboh Yen liz Denzyangz Yen miz ca mbouj geijlai sam bak goengleix, seizhaenx cij miz lohseiꝑgaep, itloh aeu ginggvaq song aen yienh diegbya, haujlai aen mbanj henz goengloh. Danghnaeuz bungz doiq ngoenz bumz ngoenz fwnmwng, daj Denzyangz Yen naengh banci bae Nazboh Yen, youq gwnz lohseiꝑgaep rom raemx youh gumzgamx, ciengzseiz aeu daj ranz ngamq angj hai daengz ranz laep.

Gou soeng gaemz heiq ndeu. Saek ndinghoengz, danghnaeuz gou mbouj sim’angq, ndaeꝑ daengx bi cungj mbouj yungh raen lo. Seizhaenx gou cibbet bi, 9 nyied lizhai Denzyangz Yen seiz, liz daengz cibgouj bi lij miz caet ndwen lai dem. 1999 nienz, Mbanjciengznding gizsaed gaenq mbouj miz geijlai aenranz namh nding lo, ndaw mbanj hainduj guh cungj ranz cien vax ndeu, vunz heuh de guh “ranzcien”. Vih gijmaz heuhguh “ranzcien”, dwg aenvih cungj ranz neix guh hwnjdaeuj yungh mbouj daengz fanh maenz cien, cij yungh caet bet cien couh ndaeꝑ guh baenz aen ranz mbouj loek ndeu lo. Faqciengz ranz vanzlij dwg saek nding, cien yungh namh nding coemh baenz, hoeng yunghliuh caeuq caetliengh cix beij aenranz namh nding lai ndei, yienghceij hix beij aenranz namh lai gyaendei. (3)